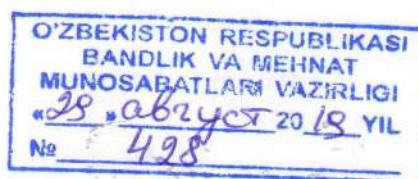

**“Худудий электр тармоқлари” акциядорлик жамияти
Ўзбекистон энергетика ходимлари касаба уюшмаси
Республика кенгаши**

ТАРМОҚ (ТАРИФ) КЕЛИШУВИ

(2019-2021 йиллар учун)

Тошкент - 2019

МУНДАРИЖА

I Бўлим. Умумий қоидалар -----
II Бўлим. Тарафларнинг мажбуриятлари -----
2.1. “Худудий электр тармоқлари” акциядорлик жамияти мажбуриятлари:
2.1.1. Ишлаб чиқарши-хўжалик фаолияти -----
2.1.2. Мехнат шартномаси ва бандликни таъминлаш -----
2.1.3. Иш вақти ва дам олиши вақти -----
2.1.4. Мехнатга ҳақ тўлаш -----
2.1.5. Мехнатни муҳофаза қилиши -----
2.1.6. Ижтимоий имтиёзлар ва кафолатлар -----
2.1.7. Мехнат низоларини хал этиши -----
2.1.8. Ижтимоий шериклик. Касаба уюшмаси фаолиятининг кафолатларига риоя этилиши -----
2.2. Касаба уюшмаси Республика кенгашининг мажбуриятлари-----
III Бўлим. Тарафларнинг биргаликдаги мажбуриятлари -----
IV Бўлим. Ёшлар учун қўшимча кафолатлар -----
V Бўлим. Аёллар меҳнатини тартибга солиш. Аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга бериладиган қўшимча имтиёз ва кафолатлар-----
VI Бўлим. Маданий–маърифий, жисмоний тарбия, соғломлаштириш ва спорт ишлари-----
VII Бўлим. Мулкни хусусийлаштириш ва давлат таасарруфидан чиқариш соҳасида -----
VIII Бўлим. Келишувнинг бажарилишини ташкил қилиш ва назорат қилиш тартиби-----

**“Худудий электр тармоқлари” Акциядорлик жамияти билан
Ўзбекистон энергетика ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши
ўртасида 2019-2021 йиллар учун**

ТАРМОҚ (ТАРИФ) КЕЛИШУВИ

I. Бўлим. Умумий қоидалар

1.1. Мазкур келишув “Худудий электр тармоқлари” Акциядорлик жамияти (келгусида – “Худудий электр тармоқлари” АЖ деб юритилувчи) билан Ўзбекистон энергетика ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши (келгусида – “касаба уюшма Республика кенгаши” деб юритилувчи) ўртасида жамият олдида турган вазифаларни ҳал қилишда ижтимоий шерикчилик тамойили остида конструктив ҳамкорликни таъминлаш ва бозор муносабатлари шароитида тармоқ меҳнаткашларини ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтириш мақсадида тузилган.

1.2. Мазкур келишув меҳнат ва ишлаб чиқариш муносабатларини, меҳнатни муҳофаза қилиш масалаларини тартибга солувчи ҳамда ходимларни ижтимоий кафолатлар билан таъминловчи тармоқ миқёсидаги меъёрий хужжатдир.

1.3. Мазкур келишув асосида мулкчилик шаклидан қатъий назар “Худудий электр тармоқлари” АЖ тизимидағи барча корхона ва ташкилотларда, акциядорлик жамияти девонида иш берувчи билан касаба уюшма органи ўртасида жамоа шартномалари тузилади.

Корхона ва ташкилотлар ўз ички имкониятларидан, ишлаб-чиқариш ва хўжалик фаолиятлари натижаларидан келиб чиқсан ҳолда мазкур келишувга киритилган у ёки бу кўрсаткичларни камайтирган ҳолда жамоа шартномаларига қўшимчалар ва ўзгартиришлар киритиш ҳукуқига эга.

II. Бўлим. Тарафларнинг мажбуриятлари

2.1. “Худудий электр тармоқлари” АЖ қўйидаги мажбуриятларни ўз зиммасига олади:

2.1.1. Ишлаб чиқариш - хўжалик фаолияти.

2.1.1.1. Истиқболли (прогноз) кўрсаткичларни ҳисобга олган ҳолда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш ва барқарорлаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва тармоқни ривожлантириш стратегиясини шакллантирилади.

2.1.1.2. Асосий кўрсаткичлар бўйича йиллик ишлаб чиқариш вазифаларининг бажарилишини таъминланиди. (молиявий имкониятларни инобатга олган ҳолда).

2.1.1.3. “Худудий электр тармоқлари” АЖ таркибига кирувчи корхона ва ташкилотларда ижтиомий тўловлар ва имтиёзлар учун сарфланадиган харажатларни аниқлаш бўйича касаба уюшма ташкилотлари сайланма органларининг фикрини инобатга олган ҳолда назорат-режа кўрсаткичларнинг шакллантирилишини таъминланади.

2.1.1.4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 28 ноябрдаги “Иқтисодиётнинг реал секторидаги корхоналарни қўллаб-куватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш бўйича чора-тадбирлар Дастури тўғрисида”ги Фармонида белгиланган вазифаларнинг амалга оширилишига ҳар томонлама кўмакланиш ва қуидаги мақсадларга йўналтирилган тадбирларни амалга оширилади:

- тежамкорликнинг қатъий режимини жорий қилиш, ишлаб-чиқариш харажатлари ва маҳсулот (ишлар, хизматлар) таннархини камайтириш, шу жумладан, технологик жараёнларни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришда электроэнергия ва материаллар сарфлари ҳамда бошқа харажатларни камайтириш ҳисобига;
- техник, технологик ва ишлаб чиқариш интизомига қатъий риоя қилинишини таъминлаш.

2.1.2. Меҳнат шартномаси ва бандликни таъминлаш.

2.1.2.1. Касблари, малакалари ва улар билан тузилган меҳнат шартномаларига мувофиқ ходимларнинг бандлигини таъминланади.

2.1.2.2. Меҳнат шартномасини иш берувчининг ташабbusи билан бекор қилинишини фақатгина касаба уюшма кўмитасининг олдиндан ёзма розилиги олинган ҳолда амалга оширилади (Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно).

Меҳнат шартномасини иш берувчининг ташабbusига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши Раёсатининг 2016 йил 19 апрелдаги 2-11-сонли қарори билан тасдиқланган “Касаба уюшма органида иш берувчининг тақдимномасини кўриб чиқиши тартиби” асосида касаба уюшмаси кўмитасида кўриб чиқилади.

(Куйидаги ҳолларда меҳнат шартномасини бекор қилинишида касаба уюшма қўмитасининг розилиги талаб қилинмайди:

- корхонани тугатилиши муносабати билан;
- корхона раҳбари билан тузилган меҳнат шартномасини Меҳнат кодексини 100-моддасининг иккинчи қисмида назарда тутилган асослардан бирига кўра бекор қилишда;
- мулк эгасининг алмашиши сабабли корхона раҳбари, унинг ўринбосарлари, бош бухгалтер билан, корхонада бош бухгалтер лавозими бўлмаган тақдирда эса бош бухгалтер вазифасини амалга оширувчи ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилишда).

2.1.2.3. Иш берувчи ходимларни оммавий равища ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида камида икки ой олдин тегишли касаба уюшмаси органи ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органига ахборот тақдим этиш, ишдан озод этиш оқибатларини енгиллаштиришга қаратилган маслаҳатли ишларни амалга ошириш мажбуриятларини ўз зиммасига олади. Иш берувчи, шунингдек камида икки ой олдин ҳар бир ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнат ҳақи миқдорини кўрсатган ҳолда, ишдан озод қилиш тўғрисидаги маълумотларни маҳаллий меҳнат органига маълум қилиш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

Корхона ходимларининг рўйхатдаги сонидан камида 30 фоизининг бир вақтнинг ўзида ишдан озод этилиши ходимларнинг оммавий равища ишдан озод этилиши деб ҳисобланади.

2.1.2.4. Технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келган ишлар ҳажмининг қисқариши ва оптимизациялаш муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда:

- ишда қолдириш учун имтиёзли ҳуқуқ малакаси ва меҳнат унумдорлиги юқорироқ бўлган ходимларга берилади. Малакаси ва меҳнат унумдорлиги бир ҳил бўлган тақдирда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг (келгусида Меҳнат кодекси) 103-моддаси талбларига мувофиқ ишда қолиш афзалликларига эга бўлган ходимлар тоифаларини аниqlаш;
- ишлаб чиқариш зарурияти ва аҳамиятини инобатга олган ҳолда вақтингча ва ўриндошлик лавозимида ишлаётгандар сонини чеклаш;

- штатлар қисқартирилганда Мехнат кодексининг 103-моддасида кўзда тутилган ходимлар тоифаларидан ташқари пенсия ёшига тўлишига 2 йил қолган ходимларга ҳам ишда қолишда афзаллик бериш;

- ишдан бўшатилаётган ходим корхонасига ёки ташкилотига зарур бўлган ихтисослик бўйича меҳнат муносабатларини давом эттириш хоҳишини билдирса, унинг қайта ўқитилишини ташкил қилиш ва ўқиш даврида унга ўртача иш ҳақи тўлаш;

- штатлар қисқартирилиши муносабати билан ишдан бўшатилган тегишли малакага эга бўлган ходимларга корхонада очиладиган вакант лавозимларни эгаллаш бўйича имтиёзли хуқуқ берилади.

2.1.2.5. Таркибий бўлинмалар, бўлимлар ва бошқаларни тугатиш ёки таркибий жихатдан қайта ўзгартириш масалалари тўғрисида касаба уюшма қўмиталарини олдиндан хабардор қилиш.

2.1.2.6. Ходимнинг ташабbusи билан уни вақтинча бошқа ишга ўтказиш Меҳнат Кодексининг 94-моддаси талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

2.1.2.7. Ишлаб чиқариш зарурияти ёки бекор туриб қолиш муносабати билан ходимни унинг розилигисиз вақтинча бошқа ишга ўтказиш ва бунда унинг меҳнатига ҳақ тўлаш Меҳнат Кодексининг 95-модда талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

Ишлаб чиқариш зарурияти ёки бекор туриб қолиниши муносабати билан иш берувчининг ташабbusи билан ходим (ўзининг розилигисиз) вақтинча бошқа ишга ўтказилиши мумкин. Ишлаб чиқариш зарурияти деб ҳисобланувчи ҳолатлар жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади.

Ишлаб чиқариш, ташкилий техник тусдаги ёки бошқа объектив сабабларга кўра ишни вақтинча тўхтатилиши бекор туриб қолиш деб ҳисобланади.

Вақтинча бошқа ишга ўтказишлар муддати ишлаб чиқариш заруриятини келтириб чиқарган омилларни бартараф этиш вақти билан, бекор туриб қолишларда эса – бекор туриб қолинишнинг бутун даври билан белгиланади. Барча ҳолларда иш берувчининг ташабbusи билан ходимни вақтинча бошқа ишга ўтказиш муддатининг чегараси йил давомида **60** кундан ошмаслиги керак.

2.1.2.8. Ходимларни дам олиш ва байрам кунларида ишга жалб қилиш Ўзбекистон Республикаси Мехнат Кодексининг 130-132 моддалари талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланган тартибда амалга оширилиши таъминланади.

2.1.2.9. Худудий бандлик дастурига киритилган корхоналарда ижтимоий ҳимояга муҳтож шахсларни иш жойи билан таъминлаш учун маҳаллий хокимиятлар белгиланган квоталарга амал қилинган ҳолда қўшимча иш ўринлари яратилишини таъминланади.

2.1.2.10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 январдаги Фармонига мувофиқ касаначилик меҳнати жорий қилинган корхоналарда касаначиларнинг ижтимоий-иктисодий манфаатлари ва меҳнат кафолатларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 11 январдаги 4-сонли қарори билан тасдиқланган “Касаначилик меҳнати тўғрисидаги Низом”га мувофиқ жамоа шартномалари орқали таъминланади.

2.1.2.11. Иш берувчи ходимларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакаларини ошириш бўйича йиллик сарф-харажатларни молиялаштириш маблағларини тасдиқлайди.

2.1.2.12. Яширин ишсизлик ҳолатларида (ходимнинг айбисиз бўш туриб қолишлар, қисқартирилган иш режими ва х. к) корхоналар ходимлари учун мазкур келишувда кўзда тутилган хуқуқ, имтиёз ва кафолатларни сақланади.

2.1.2.13. Малака ошириш бўйича тармоққа қарашли барча таълим муассасаларида «Халқаро ва миллий меҳнат стандартлари» мавзусида машғулотлар ўтказилишини йўлга қўйилади.

2.1.2.14. Юридик шахсларни тугатилиши ва қайта ташкил этилиши натижасида бўшатиб олинган ходимларнинг қонуний хукуқларига риоя этиш, уларни қайта ўқитиш, малакасини ошириш ва ишга жойлаштиришга кўмаклашилади.

2.1.2.15. Олий, ўрта маҳсус таълим муассасалари битирувчилари, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари сафидан муддатли харбий хизматдан қайтган шахслар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламларининг бошқа тоифаларни хар томонлама ишга жойлаштиришга кўмаклашилади.

2.1.2.16. Энергетика касби бўйича мутахассислар тайёрлашни, касб – хунар коллежлари битирувчиларини мутахассислиги бўйича ишга жойлаштирилишини таъминланади, ёш мутахассисларни ўз иш ўринларида кўнимлилиги учун иш берувчилар масъулияти оширилади.

2.1.3. Иш вақти ва дам олиш вақти

2.1.3.1. Бир хафталик иш вақтининг нормал муддати 40 соатдан ортиқ бўлмаслиги керак. Сменада (навбатда) туриб ишлайдиган ходимларнинг иш вақти, иш вақтини жамлаб ҳисоблаш амалга оширилган ҳолда смена графигига мувофиқ аниқланади ва ҳисобга олинадиган даврдаги иш вақтининг муддати иш соатларининг нормал миқдоридан ошиб кетмаслиги керак.

2.1.3.2. Куйидагилар учун қисқартирилган (бир ҳафтада 36 соатдан ошмайдиган) иш вақти белгиланади:

- 18 ёшга тўлмаган ходимлар учун;
- I ва II гуруҳ ногиронларига;
- ноқулай меҳнат шароитларида ишлаётган ходимлар учун;
- уч ёшгача фарзанди бўлган аёллар учун.

Ҳар бир корхонадаги меҳнат шароитлари ноқулай бўлган ишлар рўйхати ва улардаги иш вақтининг аниқ муддати Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари Вазирлиги ҳамда Соғликни сақлаш Вазирлиги томонидан тасдиқланган меҳнат шароитларини баҳолаш услубиятига асосланган ҳамда амалдаги қонуний ва меъёрий ҳужжатлар талаблари инобатга олинган ҳолда тегишли жамоа шартномалари орқали белгиланади (МК 116, 117 моддалари).

2.1.3.3. Ходимни унинг розилиги билангина ишдан ташқари вақтларда ишга жалб қилинади. Бунда иш сменаси 12 соатдан иборат бўлган ишчиларни, оғир ва зарарли меҳнат шароитларида ишлаётган ходимларни, ҳомиладор аёлларни ва 18 ёшга тўлмаган шахсларни ишдан ташқари вақтда ишга жалб қилиш тақиқланади (МК 124 моддаси).

2.1.3.4. Иш вақтидан ташқари ишнинг муддати ҳар бир ходим учун сурункасига икки кун давомида тўрт соатдан (меҳнат шароити оғир ва зарарли ишларда - бир кунда икки соатдан) ва йилига 120 (бир юз йигирма) соатдан ортиқ бўлмаслигини таъминланади.

2.1.3.5. Иш вақти жамлаб ҳисобга олинадиган иш режимида банд бўлган ходимларга меҳнатга ҳақ тўлашнинг вақтбай шакли бўйича ҳар ойда тўланадиган иш ҳақи миқдори, ҳисобга олинадиган давр якунлари бўйича кейинчалик тўғриланиш шарти билан, тенглаштирилиши кафолатланади. Бунда ҳисобга олинадиган давр мобайнида иш соатларининг нортив миқдоридан ортиқ ишланган вақт учун ходимнинг ҳоҳишига қўра унга иш вақтидан ташқари вақтда бажарилган ишлар учун тўланадиган миқдорларда ҳақ тўланади ёки дам олиш куни берилади.

2.1.3.6. Ходим билан иш берувчи келишувига биноан ишга қабул қилиш чоғида ҳам, кейинчалик ҳам тўлиқсиз иш куни ёки тўлиқсиз иш ҳафтаси белгилаб қўйилиши мумкин.

Иш берувчи ушбу Кодексда (229-модда), шунингдек меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларда назарда тутилган ҳолларда ходимнинг илтимосига кўра тўлиқсиз иш вақтини белгилаб қўйиши шарт.

Тўлиқсиз иш вақти шарти билан ишлаш ходимнинг йиллик асосий меҳнат таътилининг муддатини, меҳнат стажини ҳисоблашни ҳамда бошқа меҳнат ҳуқуқларини бирон бир тарзда чеклашга асос бўлмайди ва ишланган вақтга ёки ишлаб чиқарилган маҳсулотга мутаносиб равишда ҳақ тўланади.

Хомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшга тўлмаган фарзанди (16 ёшга - тўлмаган ногирон фарзанди) бор аёлнинг шу жумладан ҳомийлигига шундай фарзанди бор аёлнинг ёки оиланинг бетоб аъзосини парвариш қилиш билан банд бўлган ходимнинг илтимосига кўра, тиббий хулосасига мувофиқ уларга 4 соатдан кам бўлмаган тўлиқсиз иш куни ёки 20 соатдан кам бўлмаган тўлиқсиз иш ҳафтаси белгиланади.

2.1.3.7. Тезкор хизмат ходимларига сменани қабул қилиб олиш учун иш вақти бошланишидан олдин 20 дақиқалик ҳақ тўланадиган вақт белгиланади.

2.1.3.8. Саноат-ишлаб чиқариш ходимлари учун 15 иш куни ва тармоқ ҳусусиятини инобатга олган ҳолда қўшимча 6 иш куни - жаъми 21 иш кунидан иборат, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган соҳа ходимлари учун 15 иш кунидан иборат (тармоқ тиббиёт ходимларидан ташқари), қўриқлаш хизмати оддий ходимлари (харбийлаштирилган қоровуллик) учун 21 календар куни ва раҳбар ходимлари учун 30 календар кундан иборат асосий таътиллар белгиланади.

2.1.3.9. Меҳнат жараёнида соғлиғига физикавий, кимёвий, биологик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа заарли омиллари таъсир этадиган ходимларга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 15 сентябрдаги “Ходимлар меҳнатини муҳофаза қилиш чора-тадбирларини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 263-сонли қарорига мувофиқ иш жойларини аттестациядан ўтказиш натижаларига кўра куйидагича қўшимча таътиллар берилади:

- 3-клас I-даражали заарли меҳнат шароитларида
ишловчилар учун -3 кун;
- 3-клас II-даражали заарли меҳнат шароитларида
ишловчилар учун 4 – 6 кун

- 3-клас III-даражали заарли меңнат шароитларида ишловчилар учун 7– 12 кун;
- 3-клас IV-даражали заарли меңнат шароитларида ишловчилар учун 13– 18 кун;
- 4-клас ҳавфли (экстремал) меңнат шароитларида ишловчилар учун 19 – 24 кун.

2.1.3.10. Күйидаги ҳолларда ходимларга ҳақ тўланадиган қўшимча таътил берилади:

- ходимнинг биринчи никоҳ тўйларида - 3 кун
- фарзанд туғилганда (отасига) - 2 кун
- фарзандларининг никоҳ тўйларида - 2 кун
- яқин қариндошларининг (ота-онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлари, туғишган ака-ука ва опа- сингиллари) дағн маросимларида - 3 кун

2.1.3.11. Кўйидагиларга ўттиз календар кундан иборат бўлган йиллик узайтирилган асосий таътил берилади:

- ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга;
- ишлаётган I ва II грух ногиронларига.

2.1.3.12. Икки ва ундан ортиқ 12 ёшгача фарзанди бўлган ёки 16 ёшгача ногирон фарзанди бўлган аёлларга 3 иш кунидан иборат бўлган ҳақ тўланувчи қўшимча таътил берилади.

2.1.3.13. Кўп сменали иш режими учун 4 иш кунигача ҳақ тўланадиган қўшимча таътил белгиланади (бунда 2 сменада ишловчиларга ишлаган хар 2 йили учун бир кундан, лекин 2 кундан ортиқ бўлмаган, 3 сменада ишловчиларга ишлаган хар бир йили учун бир кундан, лекин 4 кундан ортиқ бўлмаган қўшимча таътил берилади).

2.1.3.14. Биринчи раҳбарларга ҳақ тўланадиган 3 кун қўшимча таътил берилади.

2.1.3.15. Умумий иш стажига қараб, ҳақ тўланадиган ва жамоа шартномалари орқали аниқланадиган миқдорларда қўйидагича қўшимча таътиллар берилади (иш кунлари ҳисобида):

1 йилдан	3 йилгача	- 1 кун
3 йилдан	5 йилгача	- 2 кун
5 йилдан	10 йилгача	- 3 кун
10 йилдан	15 йилгача	- 4 кун
15 йилдан	20 йилгача	- 5 кун
20 йилдан ортиқ		- 6 кун

2.1.3.16. Мехнат шартномасини бекор қилишда (шу жумладан, унинг муддати тугаши муносабати билан) ходимнинг хоҳишига кўра йиллик асосий ва қўшимча таътилларни бериб, ундан кейин меҳнат муносабатларини бекор қилиш (МК 152 моддаси).

2.1.3.17. Меҳнат таътилларининг умумий давомийлиги (қўшимча таътиллар билан биргаликда) 48 иш кунидан ортиқ бўлмаслиги керак.

2.1.3.18. Йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берувчи иш стажига қуидагилар киради:

- иш йили давомида ҳақиқатда ишлаган вақт;
- ходим ҳақиқатда ишламаган бўлса ҳам, лекин унинг иш жойи сақланган вақт, бундан болани парваришлиш учун қисман ҳақ тўланадиган таътил ва иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган муддати икки ҳафтадан кўп бўлган таътиллар бундан мустасно;
- меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинганлиги ёки ходим ғайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилганлиги натижасида пайдо бўлган ҳақ тўланадиган мажбурий прогул вақти, башарти ходим кейинчалик аввалги ишига тикланган бўлса;
- тармоқ корхоналарида тузилган жамоа шартномаларда иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган муддати икки ҳафтадан кўп бўлган таътил вақтини ҳам йиллик асосий таътилни олиш ҳуқуқини берадиган меҳнат стажига қўшиш назарда тутилади.

2.1.3.19. Йиллик таътилларни бериш навбати ва тартиби календар йил бошлангунга қадар иш берувчи томонидан касаба уюшма қўмитаси билан келишилган ҳолда тасдиқланадиган жадвалга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 143 ва 144-моддалари талабларига риоя қилинган ҳолда аниқланади.

2.1.3.20. Куйидаги ходимларга таътил уларнинг хоҳишига кўра ёзги ёки улар учун қулай бўлган бошқа вақтда берилиши керак:

- I ва II гуруҳ ногиронларига;
- 1941 – 1945 йиллардаги уруш қатнашчиларига ва имтиёzlари бўйича уларга тенгалаштирилган шахсларга;
- ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларга;
- таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажralмаган ҳолда ўқиётганларга.

2.1.3.21. Балоғат ёшига етмаган (4 ва ундан ортиқ) фарзандлари бўлган аёллар учун ойлик иш ҳақларини сақлаган ҳолда иш ҳафтасини 1 соатга қисқартирилади.

2.1.3.22. Ходимга иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган муддати икки ҳафтадан ортиқ бўлган таътил даври ҳам йиллик асосий таътилни олиш хукуқини берувчи меҳнат стажига кўшилади (МК 142 моддаси).

2.1.3.23. Таътил бошланмасдан олдин охирги иш кунида таътил учун ҳақ тўланишини таъминлаш (МК 148 моддаси).

2.1.3.24. Меҳнат кодексининг 150-моддасида кўрсатиб ўтилган ходимлардан ташқари (1941-1945 йиллардаги жаҳон уруши қатнашчилари ва имтиёзлари жихатидан уларга тенглаштирилган I ва II гурӯх ногиронлари, ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ болани тарбиялаётган аёллар) кўйидаги ходимларга ҳам уларнинг ҳоҳишига кўра иш ҳақи сақланмаган ҳолда муқаррар тартибда 14 календар кунга қадар таътил берилади:

- а) бетоб оила аъзосини парваришаётган ходимларга;
- б) 30 ёшгача бўлган ёш оила аъзоларига.

2.1.3.25. Таълим муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажralмаган ҳолда ўқувчилар ва ўн саккиз ёшга тўлмаган шахслар, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул бўлган шахслар учун имтиёзлар Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 14-боби талабларига риоя қилинган ҳолда жамоа шартномалари орқали белгиланади.

2.1.4. Меҳнатга ҳақ тўлаш

2.1.4.1. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Кодексининг 9-боби талабларига риоя қилинишини таъминланади.

2.1.4.2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига мувофиқ ўз вақтида меҳнатга ҳақ тўлаш миқдорларини меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси (ЯТС) разрядларига мувофиқ қайта кўриб чиқиш. ЯТСнинг “1” разряди бошланғич разряд ҳисобланади.

2.1.4.3. Меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича ягона тариф сеткасининг “1” разряди миқдорини тармоқ миқёсида Республикада белгиланган энг кам иш хақининг 1,1 баробаридан кам бўлмаслигини таъминлаш.

2.1.4.4. Тармоқ тизимидағи барча корхона ва ташкилотларда меҳнатга ҳақ тўлашнинг шакли ва тизими, турли устамалар, мукофотлар, қўшимча ва

компенсация тўловларининг аниқ миқдорлари амалдаги қонунчилик хужжатларига асосан ишлаб чиқилган, касаба уюшма қўмиталари билан келишилган ички меъёрий хужжатларга мувофиқ белгиланади ва жамоа шартномаларида мустахкамлаб қўйилади. Мехнат муносабатларига оид тармоқ миқёсидаги раҳбарий хужжатлар (RH) касаба уюшма Республика кенгаши билан келишилган ҳолда қабул қилинади.

Ходимларнинг лавозим окладлари ва тариф ставкалари меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича тармоқ миқёсида қабул қилинган ягона тариф сеткаларига (ЯТС) мувофиқ белгиланади.

2.1.4.5. Меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантиришнинг амалдаги тизими, шакли ва шартларини қайта кўриб чиқиш ва уларнинг ходимлар аҳволини ноқулай томонга ўзгартирадиган янги тизими ва шаклини киритиши камида икки ой олдин ходимларнинг албатта розилигини олиш шарти билан ҳамда касаба уюшма қўмитаси билан расман келишилган ҳолда амалга оширилади.

2.1.4.6. Ходимнинг айбисиз юзага келган бўш туриб қолишилар учун ўртача иш ҳақининг сақланишини таъминланади.

2.1.4.7. МК 161-моддаси талабларига риоя қилинишини таъминлаш мақсадида иш ҳақидан қарздорликка йўл қўймаслик борасида ўз вақтида чоралар кўрилади.

2.1.4.8. Тармоқ тизимида кадрлар қўнимсизлигига йўл қўймаслик, ходимларнинг ишдан манфаатдорлигини ошириш мақсадида уларнинг меҳнат стажларини инобатга олган ҳолда “Хизмат қилган йиллари учун рағбатлантириш” низомларини ишлаб чиқиш ҳамда барча корхона ва ташкилотларда жорий қилинади.

2.1.4.9. Дам олиш ва байрам кунларидаги, ишдан ташқари вақтдаги ишлар учун икки баробардан кам бўлмаган миқдорда ҳақ тўланишини ёки бир баробар ҳақ тўлаган ҳолда дам олиш кунлари (отгул) берилишини таъминланади.

2.1.4.10. Тунги вақтдаги (соат 22-00 дан то 6-00 гача) ишнинг ҳар бир соати учун бир ярим баробар миқдорда ҳақ тўланади (МК 158 моддаси).

2.1.4.11. Меҳнат кодексининг 171, 172 ва 173-моддаларида кўзда тутилган ҳаражатлар ходим томонидан тегишли хужжатлар тақдим этилганда жамоа шартномаларида белгилangan тартибда ва миқдорларда қопланишини таъминланади.

2.1.4.12. Ходимларга иш ҳақи ҳар ярим ойда бир марта жамоа шартномасида белгилаб қўйилган кунда тўланади.

2.1.4.13. Ходимларга иш ҳақи тўлаш белгиланган муддатларга нисбатан корхонанинг депозит ҳисоб рақамида маблағ йўқлиги сабабли кечикирилганда - Иш берувчи (Вазирлар Махкамасининг 19.03.2002й. 88-сонли қарорига мувофиқ) иш ҳақини тўлаш учун банкдан кредит олиш мажбуриятларини ўз зиммасига олади.

2.1.4.14. Корхона раҳбарияти айби билан иш ҳақи тўловлари кечикирилганда раҳбарларга нисбатан мукофотдан маҳрум этиш ва ўртача ойлик иш ҳақининг 30%дан 50%гacha жарима солиш чораларини кўлланилади.

2.1.4.15. Ишлаб чиқариш ва ишлаб-чиқариш билан боғлиқ бўлмаган соҳа ходимлари учун тармоқ миқёсида амалда бўлган ЯТСнинг «1» разряди миқдорини Республикада белгиланган ягона тариф сеткасининг «1» разряди миқдоридан кам бўлмаслиги таъминланади.

2.1.4.16. Молиявий имкониятлардан келиб чиқсан ҳолда номинал иш ҳақи миқдорини ошириш масалаларини кўриб чиқиш ва тармоқ миқёсида ўртача ойлик иш ҳақи миқдорини (барча тўловлар ва устамаларни инобатга олган ҳолда) Республикада белгиланган энг кам иш ҳақининг 8 баробаридан кам бўлмаган миқдоргача етказилади.

2.1.4.17. Мехнатга ҳақ тўлаш жамғармасида (фондида) тариф қисмининг улуши 50 %дан кам бўлмаслигини таъминлаш тавсия этилади.

2.1.4.18. Ўзбекистон Республикаси бўйича хизмат сафарлари учун компенсация тўловлари “Ўзбекистон Республикаси бўйлаб хизмат сафарлари тўғрисидаги йўриқнома”га (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Мехнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан 2003 йил 24 июля 83 ва 7/12-сон билан тасдиқланган ҳамда Адлия вазирлигига 2003 йил 29 августда 1268-рақам билан рўйхатга олинган) ва Мехнат кодексининг 171-моддасига мувофиқ қуидаги тўловларни ўз ичига олевчи Ўзбекистон Республикаси ҳудуди бўйича хизмат сафарлари учун тўланадиган компенсация тўловлари:

- а) йўлкира ҳаражатлари норматив асосида;
- б) доимий тураг жойидан бошқа жойда яшаш, шу жумладан уй-жой ижараси билан боғлиқ ҳаражатлар;
- в) Республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 10% миқдорида суткалик ҳаражатлар.

Суткалик харажатлар корхоналарнинг молиявий имкониятидан келиб чиқиб белгиланган меъёрдан 20%гача юқорироқ миқдорда ўрнатилиши мумкин.

г) иш берувчининг рухсати ёки розилиги билан ходим томонидан қилинган бошқа харажатлар.

2.1.4.19. Иш берувчи томонидан МК 172-моддасига мувофиқ, бошқа жойдаги ишга кўчиб борганда қуидагилар тўланиши лозим:

- кўчиш ва мол-мулкни кўчириб бориш билан боғлиқ харажатлар;
- янги жойда ўрнашиб олиш билан боғлиқ харажатлар;
- ходим томонидан иш берувчи билан келишиб қилинган бошқа харажатлар.

2.1.4.20. Ходим давлат ёки жамоат вазифаларини, иш берувчи ва меҳнат жамоаси манфаатларига доир вазифаларни бажаришда ҳамда жамият манфаатларига доир харакатлар қилганда ана шу вазифаларни бажариш вақтида унинг ўртача иш ҳаки сақланади (МК 165, 166, 167-моддалари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 11.03.1997й. 133-сонли қарори 5-иловаси).

2.1.4.21. Ўзбекистон Республикаси Мехнат кодексининг 180-моддасига биноан меҳнат учун рағбатлантириш барча корхоналарда “Худудий электр тармоқлари” АЖ ходимларини рағбатлантириш тўғрисида Низом”га асосан амалга оширилади.

2.1.4.22. Ўзбекистон Республикаси томонидан 1997 йил 30 августда Ҳалқаро Меҳнат Ташкилотининг “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 1951 йилги 100-Конвенцияси ратификация қилинган. Ушбу Конвенция қоидаларига мувофиқ “ҳақ тўлаш” атамаси иш берувчи томонидан меҳнаткашларга унинг бирор-бир ишни бажарганилиги эвазига бевосита ёки билвосита пул ёки маҳсулот тарзида тўланадиган оддий, асосий ёки энг кам миқдоридаги иш ҳаки ёки оддий, асосий ёки энг кам миқдордаги маош ҳамда бошқа ҳар қандай қўшимча тўловлардан иборатdir.

Жинсидан қатъий назар бажариладиган ишни холис баҳолашдан келиб чиқадиган фарқقا мос бўлган иш ҳаки ставкаларидаги фарқقا тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва аёлларни тенг рағбатлантириш принципига зид келувчи фарқ сифатида қаралмайди.

Шу билан бир қаторда, эркаклар ва аёллар томонидан турли шароитларда, турли кўнирма ва малака билан, тули кўринишдаги, жавобгарлиги бир-бирига боғлиқ бўлмаган, лекин бир хил қийматга эга бўлган ишлар тенг миқдорда рағбатлантирилади (мисол иловада келтирилган).

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Тарафлар аёлларнинг меҳнат хуқуqlари ва ижтимоий кафолатларини таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотининг “Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қизларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвециясига риоя этишни ўз зиммаларига оладилар.

2.1.4.23. Тармоқ миқёсида амалда бўлган Низомларга мувофиқ тўловларни амалга оширилади.

2.1.5. Меҳнатни муҳофаза қилиш

2.1.5.1. Меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасида:

а) Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилик талабларига риоя қилинишини, саноат ҳавфсизлиги, атроф-муҳит муҳофазаси, давлат ва тармоқ стандартлари ҳамда меъёрларининг бажарилишини таъминлаш. Саноат ҳавфсизлиги ва меҳнат муҳофазасини бошқариш тизимини мамлакат ва хориждаги энг илфор тажрибалар асосида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ ташкил қилиш, ҳужжатларни давлат стандарти ГОСТ 12.0.230-2007 талабларига мувофиқ расмийлаштириш;

б) ишлаб чиқариш фаолиятини қонунчилик талаблари ва “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан саноат ҳавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича қабул қилинган талаблар, амалий ва режалаштирилган фаолиятдаги ҳамда ишлаб чиқарилаётган ва кўрсатилаётган хизматлардаги юқори даражали саноат хатарларини инобатга олган ҳолда режалаштириш ва амалга ошириш;

в) авариявий ҳолатларни олдини олиш бўйича амалий ва барча мавжуд чора-тадбирларни бажариш, авариялар содир бўлган ҳолатда эса, ходимлар саломатлиги, атроф-муҳит ва мол-мулкка таъсир оқибатларини юмшатиш чораларини кўриш;

г) тармоқ ходимлари, корхоналар ва акциядорлик жамиятлари ишлаб чиқариш обьектларида иш олиб борувчи пурратчилардан саноат ҳавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича тармоқ миқёсида қабул қилинган тегишли стандартлар ва меъёрларга риоя қилишларини талаб қилиш;

д) “Худудий электр тармоқлари” АЖ тизимида барча корхоналар ходимларини саноат хатарларини аниқлаш ва бошқаришда фаол иштирок этишга жалб қилиш. Бу борада акциядорлик жамияти ижроия аппарати ва ишлаб чиқариш обьектлари ходимларини ўқитиш, малакасини ошириш ва рағбатлантириш чораларини амалга ошириш;

е) зарурат туғилганда “Худудий электр тармоқлари” АЖнинг саноат ҳавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги сиёсатини қайта кўриб чиқиш, тузатишлар киритиш ва такомиллаштириш;

ж) жамиятнинг саноат хавфсизлиги, меҳнат ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишга оид сиёsatдаги барча ўзгаришларни ходимларга, меҳнат жамоасига, хокимиятнинг ижро органларига, назорат органларига, шериклар ва бошқа манфаатдор томонларга етказиш;

з) меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси, хавфсизлик техникасига оид фаолият бўйича акционерлар ва меҳнат жамоаси олдида вақти-вақти билан йилда камида икки марта ҳисоботлар бериб бориш;

и) жамиятнинг барча ходимларидан хавфсизлик техникаси, меҳнат ва атроф-муҳит муҳофазаси бўйича ишларни амалдаги қоидалар ва меъёрларга мувофиқ амалга оширишни талаб қилиш.

2.1.5.2. Касаба уюшма Республика кенгаши билан хамкорликда “Ишлаб чиқаришда жароҳатланиш ва касбий касалланишни олдини олиш бўйича тармоқ дастури”ни ишлаб чиқиш ҳамда унда белгиланган тадбирларни тўла ҳажмда ва белгиланган муддатларда бажарилишини таъминлаш.

2.1.5.3. Куйидагиларнинг амалга оширилишини таъминлаш:

а) “Хавфли ишлаб чиқариш обьетларининг саноат хавфсизлиги соҳасида фаолият юритувчи корхона ва ташкилотлар учун саноат хавфсизлигининг умумий талаблари”га сўzsиз риоя қилинишини;

б) тасарруфдаги корхоналарда Ўзбекистон Республикасининг меъёрий-хукуқий актлари ва саноат хавфсизлиги талабларини белгиловчи меъёрий-техник хужжатлар, тегишли услубий ва ташкилий хужжатларнинг мавжудлигини;

в) иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш бўйича шартномалар тузилишини (Ўзбекистон Республикасининг “Иш берувчиларнинг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида”ги қонуни, Вазирлар Махкамасининг 24.06.2009 й. 177-сонли қарори);

г) тармоқ тизимидағи ҳар бир корхонада меҳнат муҳофazаси тадбирлари учун зарур бўлган ва жамоа шартномалари орқали белгиланадиган маблағларнинг ажратилишини (ишлаб чиқаришга сарфланадиган умумий харажатларнинг камида 0,2% миқдорида);

д) соликлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлангандан сўнг қоладиган корхона фойдаси ҳисобидан, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий ажратмалари ва қонунчиликка мувофиқ бошқа тушумлар ҳисобидан меҳнат муҳофazаси жамғармаси ташкил қилинишини (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 12.11.2008й. 245-сонли қарори);

е) мақоми бўйича корхонанинг асосий хизмат бўлинмаларига тенгглаштирилган меҳнат муҳофazаси ва хавфсизлик техникаси, йўл харакати

хавфсизлиги хизматининг (мутахассисларининг) фаолиятини касаба уюшма қўмитаси билан келишилган низомларга мувофиқ ташкил қилинишини;

ж) тармоқ корхоналари таркибий бўлинмаларининг барча тоифадаги ходимлари, пурдатчилар вакиллари ва иш майдонларига ташриф буюрувчилар учун шахсий ҳимоя воситалари, маҳсус кийим ва маҳсус пойафзалларга қўйиладиган талабларга жавоб берадиган корпоратив стандартларни жорий этиш.

2.1.5.4. Ишлаб чиқаришда юз берган баҳтсиз ходисаларда касбий касалланиш ёки ходимнинг соғлиғига шикаст етказилганда иш берувчи томонидан бир йўла тўланадиган нафақалар ҳамда заарларни қоплаш тўловларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 11.02.2005 йилдаги 60-сонли “Ходимларга уларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жароҳатланиши, касб касалликларига чалиниши ёки саломатликнинг бошқа хил шикастланиши туфайли етказилган зарарни тўлаш Қоидалари»да белгиланган миқдорларда ва тартибда тўлаш.

2.1.5.5. Хизмат вазифасини бажариш билан боғлиқ ҳолда шикастланиш, касбий касалланиш ёки саломатлигига бошқа зарар етиши сабабли ходим вафот этганда унинг оиласига олти йиллик ўртача иш хақидан кам бўлмаган миқдорда бир йўла нафақа тўлаш.

2.1.5.6. Тармоқ ходимларини меъёрий хужжатларда ҳамда жамоа шартномаларида кўзда тутилган қуидаги кафолатлар билан таъминлаш:

- касблар ва лавозимлар рўйхатига мувофиқ маҳсус кийим-бош, маҳсус пойафзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситаларини бепул бериш;
- санитария-маиший хоналарни талаб даражасида сақлаш;
- оғир ва зарарли меҳнат шароитларини аниқлаш мақсадида иш жойларини камида 5 йилда бир марта, зарурат туғилганда эса муддатидан олдин аттестациядан ўтказиш;
- иш юзасидан ювиниш тақозо этиладиган ишларда – белгиланган нормаларда бепул совун бериш;
- “Сут истеъмол қилиш тавсия қилинадиган ишлар рўйхати”га асосан бепул сут ёки унга тенглаштирилган озиқ-овқат маҳсулотлари бериш.

2.1.5.7. Корхоналарга янги ишга қабул қилинган лицей ва коллежларни битирган ёш мутахассисларга меҳнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси, ёнғин хавфсизлиги, саноат хавфсизлиги ва саноат санитарияси қоидалари бўйича кириш йўл-йўриқларини бериш.

2.1.5.8. Корхоналарга янги ишга қабул қилинган лицей ва коллежларни битирган ёш мутахассисларни дастлабки тиббий кўрикдан ўтказиш, уларни

максус кийим, максус пойафзал ва шахсий ҳимоя воситалари билан ўз вақтида таъминлаш.

2.1.5.9. Касаба уюшмалари меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасида вакилликни, шунингдек ходимларнинг ҳукуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни амалга оширади.

Касаба уюшмаси Республика кенгаши билан ҳамкорликда куйидагиларни амалга ошириш:

- ходимларнинг меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича ўқитилишини ҳамда уларнинг шу масалалар бўйича йўриқномалар, қоидалар ва нормаларга оид билимлари текширилишини ташкил қилиш;

- меҳнат муҳофазасига оид меъёрий-техник ҳужжатларнинг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига 2000 йил 7 январдаги 870-сон билан рўйхатдан ўтказилган “Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўриқномаларни ишлаб чиқиш тўғрисидаги Низом” асосида қайта кўриб чиқилишини ташкил қилиш, корхона ва ташкилотларни мазкур ҳужжатлар билан таъминлаш ва жойларда уларга риоя қилинишини назорат қилиб бориш;

- меҳнат муҳофазаси бўйича корхоналардаги илғор тажрибаларни ўрганиш ва уларни кенг жорий қилиш;

- “меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан республика кўрик-танлови”ни ўтказиб бориш;

- ташкилотларнинг раҳбарларидан ва бошқа мансабдор шахслардан меҳнат шароитлари ва муҳофазаси тўғрисида, шунингдек ишлаб чиқаришдаги барча бахтсиз ҳодисалар ҳамда касб касалликлари ҳақида ахборот олиш;

- ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни ва касб касалликларини текширишда иштирок этиш;

- ходимларнинг ҳаёти ва соғлиғига хавф туғилган ҳолларда ишларни тўхтатиб туриш, шунингдек меҳнатни муҳофаза қилишга оид талабларнинг бузилишларини бартараф этиш тўғрисида иш берувчига таклифлар киритиш;

- меҳнатни муҳофаза қилиш ҳолатини ўрганиш, иш берувчиларнинг жамоа шартномалари ва келишувларида назарда тутилган меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича мажбуриятлар бажарилишини назорат қилиш;

- ишлаб чиқариш объектларини ва ишлаб чиқариш воситаларини синаш ҳамда фойдаланишга қабул қилиш бўйича комиссиялар ишида мустақил

эксперт сифатида иштирок этиш, тиббий-мехнат эксперт комиссияси мажлисларида иштирок этиш;

- меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари бўйича техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив хужжатлар ва норматив-хукуқий хужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишида иштирок этиш;

- меҳнатни муҳофаза қилишга оид талабларни бузганликда, ишлаб чиқаришдаги баҳтсиз ҳодисалар фактларини яширганликда айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш тўғрисидаги талаблар билан тегишли органларга мурожаат қилиш;

- меҳнат вазифаларини бажариши билан боғлиқ ҳолда майиб бўлиши ёки соғлигининг бошқача тарзда шикастланиши туфайли етказилган заарнинг ўрни қопланиши учун ҳамда ходимларнинг соғлиги ва меҳнатни муҳофаза қилинишига бўлган хукуқлари чекланган бошқа ҳолларда ходимнинг хукуқларини ҳимоя қилиб, судга мурожаат этиш;

- меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун хужжатлари, жамоа шартномаларида ва келишувларида назарда тутилган мажбуриятлар бузилганлиги, шунингдек меҳнат шароитларининг ўзгариши билан боғлиқ меҳнат низоларини кўриб чиқишида иштирок этиш.

2.1.5.10. Ходимларнинг ўз вақтида тиббий кўриқдан ўтказилишини таъминлаш (МК 214-модда, “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонун 24-модда).

2.1.5.11. Регресс даъволари бўйича заарларни қоплаш тўловларни ўз вақтида ҳисоблаш ва амалга ошириш.

2.1.5.12. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳа объектларини ўз вақтида кузги-қишки мавсумга тайёрлаш чораларини кўриш.

2.1.5.13. Меҳнат муҳофазаси бўйича жамоатчи вакилларни белгиланган муддатларда ўқитиши, фаолиятига кўмаклашиш ва фаол вакилларни рағбатлантириш.

2.1.5.14. Касаба уюшма ташкилотининг сайланма органига меҳнат муҳофазаси бўйича тузилган битимнинг бажарилиши тўғрисида ахборотлар бериш.

2.1.5.15. Бинолар, иншоотлар, асбоб-ускуналардан фойдаланиш, технологик жараёнларни амалга ошириш чоғида, шунингдек ишлаб чиқаришда хом ашё ва материалларни қўллаш, ишлар бажариш ва хизматлар кўрсатиш чоғида ходимларнинг хавфсизлигини таъминлаш.

2.1.5.16. Ўзбекистон Республикаси “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонунинг 12-моддаси талабларига асосан, ходимларнинг сони эллик киши ва ундан ортиқ бўлган хар бир ташкилотда меҳнатни муҳофаза қилиш талабларига риоя этилишини таъминлаш, уларнинг бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш мақсадида меҳнатни муҳофаза қилиш хизматини ташкил этади ёки меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича тегишли тайёргарликка эга бўлган мутахассис лавозимини жорий этади.

2.1.5.17. Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича вакил этилган шахсга ўз зиммасига юклатилган вазифаларни бажариши учун ҳар ҳафтада камида икки соат иш вақти ажратилади ва бу вақт учун иш жойи (лавозими) бўйича ўртача ойлик иш хақи сакланади. (Ўзбекистон Республикаси “Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги қонунинг 31-моддаси).

2.1.6. Ижтимоий имтиёзлар ва кафолатлар

2.1.6.1. Куйидаги ҳолларда “Худудий электр тармоқлари” АЖ раҳбарий ҳужжатига мувофиқ ходимларга меҳнат таътилига қўшимча ҳақ тўлаш ҳамда моддий ёрдам кўрсатилади:

- меҳнат таътилига чиқишда;
- даволаниш зарурати юзага келганда;
- моддий аҳволи оғирлашганда;
- жароҳат олганда.

2.1.6.2. Корхоналарнинг молиявий имкониятларидан келиб чиқиб ходимларнинг уй-жой шароитларини яхшилаш (қишлоқ жойларда янгиланган намунавий лойиҳалар бўйича арzon уй-жойлар учун имтиёзли кредитлар олинганда, уларнинг дастлабки бадал тўлови доирасида) ва бошقا ижтимоий эҳтиёжлари учун қайтариш асосида ходимларнинг аризаларига мувофиқ "Худудий электр тармоқлари" АЖ томонидан белгиланган тартибда ссуда берилади (ходимнинг аризаси ва тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда).

Кам таъминланган ходимлар ва уларнинг фарзандлари контракт асосида ўқиши учун (ўзининг ўқиши ёки йигирма олти ёшга тўлмаган фарзандларининг ўқиши учун) корхона томонидан қайтариш асосида уларнинг аризаларига мувофиқ ўкув юртларига маблағлар ўtkазилади.

Оиланинг ёлғиз бокувчиси "Худудий электр тармоқлари" АЖ тизимидағи корхоналарда ишласа, ссуда ажратилиши мумкин. Агарда оиласда икки ва ундан ортиқ киши ишласа, "Худудий электр тармоқлари" АЖ корхоналарида ишлаётган ходимлар контракт тўловини тўлаш учун олинган кредит қопланишида корхона кафил сифатида иштирок этишлари мумкин.

2.1.6.3. Табиий офатлардан зарап кўрган ходимларга зарап миқдорини инобатта олган ҳолда белгиланган миқдорда мавжуд маблағлар доирасида Ўзбекистон Республикасида белгиланган **базавий ҳисоблаш миқдорининг 4 баробаригача** бир йўла моддий ёрдам кўрсатилади.

2.1.6.4. "Хотира ва қадрлаш куни" муносабати билан ишлаётган уруш фахрийларига Республикада ўрнатилган базавий ҳисоблаш миқдорининг **3 баробари**, уларга тенглаштирилган шахсларга **1 баробари** миқдорида бир йўла моддий ёрдам берилади.

2.1.6.5. Ходим вафот этганда унинг оиласига Республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг **12 баробаригача** миқдорда ва тизимда ишлаб пенсияга чиқсан пенсионер вафот этганда Республикада ўрнатилган базавий ҳисоблаш миқдорининг **3 баробари** миқдорида бир йўла моддий ёрдам берилади.

2.1.6.6. Икки ва ундан ортиқ мактаб ёшидаги фарзанди бўлган ходим оиласда ёлғиз бокувчи она бўлса, янги ўкув йили арафасида ҳар бир ўқувчига харид қилинадиган дарсликлар ва ўқув қуроллари қийматини иш берувчи ҳамда касаба уюшмаси маблағлари ҳисобидан қопланади.

2.1.6.7. Ходимларнинг овқатланиш ҳаражатларини ҳар ойда Ўзбекистон Республикасида белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баробари миқдорида қопланади.

2.1.6.8. Ҳар бир ходим учун қиши мавсумга харид қиладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари қийматини Ўзбекистон Республикасида белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 4 баробари миқдоригача компенсация қилинади.

2.1.6.9. Мураккаб жарроҳлик операцияларига ва стационар даволанишга муҳтоҷ ходимлар учун тиббий хизмат ҳаражатларининг тўлиқ ёки қисман қийматини тўлаш. Бунда ходимга касаба уюшмаси ҳамда корхона маблағлари ажратилиди (тегишли ҳужжатлар тақдим этилганда).

2.1.6.10. Тармоқ корхоналарида ишлаб чиқариш жараёнида сурункали хасталикни орттирган bemor ходимлар учун ёки МТЭК хулосаси бўйича санатория-курортларда даволаниш йўлланмалари қийматини 50%ни компенсация қилинади.

2.1.6.11. Уруш ва меҳнат ногиронлари, байналминалчи жангчилар, сурункали bemorлар ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида даволанишга (МДХ давлатларида) ўта муҳтоҷ ходимлар учун санатория-курортларига бориб келиш йўлкира ҳаражатларининг ярми қопланади.

2.1.6.12. Ходим, шунингдек унинг яқин қариндошлари (ота-онаси, турмуш ўртоғи, фарзандлари) вафот этганда дафн маросимлари учун корхона ҳисобидан транспорт хизматини кўрсатиш. Биттадан автобус ва юк машинаси ажратилиши мумкин.

2.1.6.13. Ходим пенсияга чиқиши муносабати билан ишдан кетаётганда уни «Худудий электр тармоқлари» раҳбарий ҳужжатида белгиланган тартибда ва миқдорда бир йўла рағбатлантириш.

2.1.6.14. Юбилей ёшига етган ишләётган ходимларни «Худудий электр тармоқлари» АЖ раҳбарий хужжатига мувофиқ рағбатлантирилади.

2.1.6.15. Тизимдаги ижтимоий ва соғликни сақлаш муассасалари учун (санатория-профилакториялар, пансионатлар, дам олиш зоналари, болалар оромгоҳлари, тиббий муассасалар ва ҳ.к.) ўрнатилган тартибда маблағлар ажратилишини таъминланади.

2.1.6.16. Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини санаторияларда, санатория-профилакторияларда, дам олиш масканларида ҳамда болаларни оромгоҳларда соғломлаштириш учун корхоналар молиявий имкониятларидан келиб чиққан ҳолда маблағ ажратиш. Маблағларни ажратиш тартиби ва миқдори жамоа шартномалари орали белгиланади.

2.1.6.17. Оғир хасталикка чалинган “Энергетика фахрийси” унвонига эга бўлган ёлғиз пенсионерларнинг стационар даволаниш харажатларини корхона маъмурити ва касаба уюшма қўмитаси томонидан аниқланадиган миқдорларда қопланади.

2.1.6.18. Тизимда камида 10 йил ишлаб тизим таркибидаги корхоналардан пенсияга чиққан, ишламаётган пенсионерларга аризаларига мувофиқ йўлланма қийматини қисман (50%гача) тўлаш шарти билан корхона имкониятларидан келиб чиққан ҳолда имтиёзли йўлланмалар ажратилади.

2.1.6.19. Қишлоқ шароитларида яшовчи кам таъминланган оиласлар учун қишки мавсумда 1 тоннагача кўмир чакана нархининг 50%ни тўланади.

2.1.6.20. “Худудий электр тармоқлари” АЖ тизимидағи корхоналар ходимларининг фарзандларини энергетика ва тармоқ тизимига керакли бошқа мутахассисликлар бўйича контракт асосида Республика олий ўкув юртларига ўқишига жўнатилади.

2.1.6.21. “Ёши улуғ инсонлар, ёлғиз кексалар ва имконияти чекланган шахсларга тиббий ёрдам кўрсатиш дастури”ни амалга оширишга хар томонлама кўмаклашилади.

2.1.6.22. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 28 февралдаги “Вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлик бўйича варақалар тўлаш

чегарасини такомиллаштириш тўғрисида”ги 71-сонли қарорига мувофиқ, куйидаги миқдорларда нафақа тўланади:

- иккинчи жаҳон уруши иштирокчилари, байналминал-жангчилар ва уларга тенглаштирилган шахслар, қарамоғида 16 ёшга етмаган (18 ёшгача ўқувчилар) уч ва ундан ортиқ фарзанди бўлган шахслар, Чернобил АЭС ҳалокати оқибатларини тугатишда иштирок этганлар ва шу ҳалокат натижасида радиактив заараланган зоналардан эвакуация қилинганлар ва кўчирилганлар, оғир касалликлар (ўткир лейкоз, аденона, саратон)га дучор бўлганлар, ҳарбий хизматни ядровий полигонлар ва бошқа радиактив-ядровий объектларда ўтаган пенсия ёшидаги ногирон-ходимларга, шунингдек меҳнат жароҳати ва касбий касаллик оқибатида вактинчалик меҳнатга лаёқатсизлик бўлган ходимларга – тўлиқ иш ҳақи миқдорида;
- ижтимоий аҳамиятга эга бўлган касалликлар бўйича рўйхатда турган ходимларга умумий иш стажига боғлиқ ҳолда – иш ҳақининг 80%дан 100%гача;
- бошқа ҳолатларда умумий иш стажига боғлиқ ҳолда – иш ҳақининг 60%дан 80%гача.

2.1.6.23. Молиявий имкониятдан келиб чиқиб, Республикада белгиланган байрам кунлари муносабати билан бир лавозим маоши миқдорида бир йўла мукофотланади.

2.1.7. Мехнат низоларини хал этиш.

2.1.7.1. Корхоналар жамоа шартномаларида меҳнат низолари комиссияларини тузиш назарда тутилади.

2.1.7.2. Меҳнат низолари комиссияси ўз фаолиятини қонун ҳужжатлари ва Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси томонидан тасдиқланган (12.01.2015 й., 20-66 с, 15.01.2015 й., 01-СП), Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги билан келишилган тавсияларга асосан ишлаб чиқилган Низомга мувофиқ олиб боради.

2.1.7.3. Касаба уюшмалари томонидан аниқланган қонунбузарликлар мансабдор шахслар томонидан бартараф этилмаган холатларда, юридик шахсларнинг юқори органлари билан ижтимоий шериклик ва мулоқот асосида ходимларнинг меҳнат хуқуқларини судгача химоя қилиш тизимини жорий этилади.

2.1.8. Ижтимоий шериклик. Касаба уюшмаси фаолиятининг кафолатларига риоя этилиши.

2.1.8.1. “Худудий электр тармоқлари” АЖ касаба уюшма Республика кенгашини тармоқ ходимларининг ижтимоий-иктисодий манфаатларини ифодаловчи ягона вакили деб тан олади.

2.1.8.2. Корхоналар касаба уюшма қўмиталари ўз фаолиятларини амалга оширишлари учун уларни зарур бўлган жихозланган хоналар ва алоқа воситалари билан таъминланади.

2.1.8.3. Асосий ишидан озод қилинмаган касаба уюшма сайланма органлари аъзоларига жамоат ишларини бажариш учун ўртacha иш ҳақларини сақлаган ҳолда ҳафтада 2 соат бўш вақт ажратилади.

2.1.8.4. Касаба уюшма органлари штатидаги ходимларга (асосий ишидан озод қилинган касаба уюшма қўмитаси раиси ва қўмита ходимлари) моддий рағбатлантириш, хўжалик фаолиятининг асосий натижалари учун мукофотлар ҳамда кўп йиллик ишлагани учун тўловлар (тизимда ишлаган иш стажи учун) корхона маблағлари ҳисобидан тегишли раҳбарлар, мутахассислар ва хизматчиларга тўланадиган миқдорларда тўланади.

2.1.8.5. Касаба уюшма сайланма органларидаги лавозимларга сайланганликлари туфайли асосий ишидан озод қилинган ходимларга сайлов ваколатлари тугагандан сўнг аввалги ўз ишини (лавозимини) ёки шунга teng келадиган бошқа иш (лавозим) берилади.

Шу мақсадда, ходим корхона меҳнат жамоаси вакиллик органининг асосий ишдан озод этилган сайланма лавозимига (касаба уюшма қўмитаси раислигига) сайланган тақдирда унинг олдинги лавозимига бошқа шахсларни ишга қабул қилишда улар билан муддатли меҳнат шартномаси тузилади (сайланма органнинг ваколат муддати даврига).

2.1.8.6. Қуйидаги мақсадлар учун корхона ва ташкилотлар касаба уюшма қўмиталари ҳисобига ҳар ойда корхона ва ташкилотлар меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг камида 1 % миқдорида маблағлар ўтказилишини таъминланади:

- маданий-оммавий, жисмоний тарбия ва спорт-соғломлаштириш тадбирларини амалга ошириш ва ривожлантириш учун;
- тармоқ ходимларини ижтимоий қўллаб-куватлаш ва моддий ёрдам кўрсатиш учун;
- уруш ва меҳнат фахрийлари, кўп болали ва кам таъминланган оиласлар ҳамда даволанишга муҳтоҷ ходимларни зарурат туғилганда керакли санатория-курорт йўлланмалари билан таъминлаш учун;

(Бунда ўтказиладиган маблағларнинг юқоридаги мақсадлар учун тақсимланиш микдорлари жамоа шартномаларида белгилаб кўйилади).

2.1.8.7. Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган меҳнаткашлар вакилларига интизомий жазо чораларини кўллаш, улар билан иш берувчи ташаббусига кўра меҳнат шартномасини бекор қилиш амаллари Меҳнат кодекси, Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари, уларнинг хукуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида”ги қонуни ҳамда Халқаро Меҳнат Ташкилотининг “Корхоналарда меҳнаткашлар вакиллари ва уларга бериладиган хукуқлар тўғрисида”ги 135-Конвенциясида назарда тутилган чекловларга риоя қилинган ҳолда амалга оширилади.

2.1.8.8. Касаба уюшма органларига сайланган ходимларни уларнинг сайлов ваколатлари тугагандан сўнг 2 йил давомида иш берувчининг ташаббуси билан ишдан бўшатилишига (корхона тугатилиши ёки ходим томонидан амалдаги қонунчиликка мувофиқ ишдан бўшатилишига асос бўлувчи хатти-харакатлар бундан мустасно) йўл қўймаслик. (Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари ва уларнинг фаолиятларини кафолатлари тўғрисида”ги қонуни, 20-модда).

2.1.8.9. Касаба уюшмаларининг меҳнат муҳофазаси бўйича ваколатли вакиллари этиб сайланган ходимлар ва меҳнат низолари комиссияси аъзолари меҳнат жамоасининг вакиллик органи аъзоларига тенгглаштирилади ва уларга мазкур келишувда белгиланган хукуқ, кафолат ва имтиёзлар татбиқ этилади.

2.1.8.10. “Худудий электр тармоклари” АЖ тизимида фаолият юритаётган ва касаба уюшма ташкилоти тузилмаган ҳамда янги ташкил этилаётган хўжалик субъектларида касаба уюшма ташкилотини тузишда ўз ваколати доирасида касаба уюшмаси Республика Кенгашига амалий ёрдам кўрсатади.

2.1.8.11. Санатория-профилакториялар, тиббий муассасалар, болалар оромгохлари, пансионатлар, дам олиш уйлари ва бошқа ижтимоий соҳа обьектларини сотиш, фаолиятларини ўзгартириш ёки бошқаларга бериш масалаларини касаба уюшма ташкилоти сайланма органининг фикрини инобатга олган ҳолда ҳал қилиш тавсия этилади.

2.1.8.12. Ходимларнинг розилиги билан корхона бухгалтерияси орқали ихтиёрий касаба уюшма аъзолик бадалларини накд пулсиз йиғиш системаси ташкил қилинишини ҳамда йиғилган аъзолик бадалларини касаба уюшма қўмитасининг ҳисоб рақамига ўтказилиши таъминланади.

2.1.8.13. Корхона ҳисоб рақамида маблағ етарли бўлмаган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига 2012 йил 15 мартағи 2342-рақам билан рўйхатга олинган “Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб варақаларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома”га мувофиқ касаба уюшма аъзолик бадаллари ижро тўлов хужжатлари бўйича пропорция асосида ҳисобдан чиқариладиган маблағлар қаторига киритилади.

2.1.8.14. Касаба уюшма қўмитаси раиси (ташкилотчisi)ни акциядорлик жамияти ва унинг тизимидағи корхоналарда ходимларнинг ижтимоий-

иқтисодий ва хуқуқий масалаларига оид қарорлар қабул қиласидан коллегиал органлар таркибиға киритилади.

2.1.8.15. Акциядорлик жамияти ва унинг тизимидағи корхоналарнинг “Ишонч” ва “Ишонч-доверие” газеталарига обуна бўлишда касаба уюшмасига кўмаклашилади.

2.1.8.16. Акциядорлик жамият ва унинг тизимидағи корхоналар иш берувчилиари асосий ишидан озод этилмаган ҳолда корхона касаба уюшма кўмитаси раиси лавозимига, кўмита аъзолигига сайланган ходимларнинг юқори касаба уюшмаси ташкилотлари томонидан ташкил этилаётган ўқувлар, маданий-маърифий ва спорт йўналишидаги тадбирларда иштирок этишлари билан боғлиқ қисқа муддатли (бир хафтагача) хизмат сафари харажатларини (бориш ва келиш, суткалик харажатлар, меҳмонхонада яшаш ва х.к.) корхона хисобидан қоплаш мажбуриятини олади.

2.1.8.17. Иш берувчи вакиллари томонидан Халқаро меҳнат ташкилотининг “Бирлашмалар эркинлиги ва касаба уюшмаларига бирлашиш хуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги 87-сонли Конвенциясига мувофиқ ташкилотларда ходимлар вакилларининг эркин фаолият кўрсатиши учун шароитлар яратишга кўмаклашилади.

2.1.8.18. Касаба уюшмаларининг меҳнат қонунчилиги бузилишининг олдини олиш борасида жамият билан тизимли ҳамкорлиги таъминланади.

2.2. Касаба уюшма Республика кенгашининг мажбуриятлари.

2.2.1. Ишлаб чиқариш вазифаларини бажариш, ижтимоий-иктисодий масалаларни ҳал қилиш, соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитларини яратишга меҳнат жамоаларини сафарбар қилишда ўз ваколатлари доирасида хўжалик органлари билан ҳамкорликда иш олиб бориш ва уларга кўмаклашилади.

2.2.2. Ягона ижтимоий тўловлар ҳисобидан ажратиладиган куйидаги маблағларни сарфланишини назорат қилинади:

а) соҳа ходимлари, уларнинг оила аъзолари ва фарзандлари учун санаториялар ва болалар оромгоҳлари йўлланмалари учун белгиланган тартибда ажратилган маблағларни;

б) тармоқ тасарруфидаги болалар оромгоҳлари учун тасдиқланган сметаларга мувофиқ белгиланган тартибда ажратилган маблағларни.

2.2.3. Санатория-курортларга ва даволаниш масканларига ягона ижтимоий тўловлар маблағлари ҳисобидан бериладиган йўлланмаларни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгashi раёсати томонидан тасдиқланган йўриқномага риоя қилинган ҳолда тақсимланишини таъминлайди.

2.2.4. Корхона ва ташкилотлар касаба уюшма кўмиталарига касаба уюшма бюджети маблағларидан оқилона (рационал) фойдаланишда амалий ва услубий ёрдам кўрсатади.

2.2.5. Касаба уюшма бюджетининг корхоналар касаба уюшма кўмиталари томонидан белгиланган мақсадлар бўйича бажарилишини таъминлайди ва назорат қиласиди.

2.2.6. Мехнатга хақ тўлаш, иш вақти ва дам олиш вақтлари бўйича акциядорлик жамияти миқёсида меъёрий хужжатларни ишлаб чиқишида иштирок этади.

2.2.7. Янги обьектларни эксперт комиссиялари томонидан қабул қилиш, шунингдек, баҳтсиз ходисаларни текшириш ишларида иштирок этиш учун ўз вакилларини жўнатади.

2.2.8. Мехнат муҳофазаси, хавфсизлик техникаси ва саноат санитарияси бўйича қоидалар ва бошқа меъёрий хужжатлар ишлаб чиқишида иштирок этади.

2.2.9. Иш берувчи томонидан меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳукуқига оид бошқа меъёрий-ҳукуқий хужжатларга риоя қилинишини, шунингдек мазкур келишувдаги мажбуриятларнинг бажарилиши назорат қилинади.

2.2.10. Ижтимоий-мехнат кафолатлари ва меҳнатга хақ тўлаш шартларини таъминлаш, иш вақти режими ва дам олиш вақти, меҳнатни муҳофаза қилиш ва ходимларни саломатлигини саклаш масалалари бўйича иш берувчилар билан музокаралар олиб бориш ва ўз вақтида таклифлар киритилади.

2.2.11. Куйидагиларда иштирок этилади:

- меҳнат муҳофазаси бўйича касаба уюшма фаолларининг ўқишилари, семинарлари ва кенгашларини ўтказишида;

- меҳнат муҳофазаси ҳолати бўйича “Худудий электр тармоқлари” АЖ томонидан ўтказиладиган комплекс текширувларда;

- ходимларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича билимларини текширувчи комиссия ишида.

2.2.12. Корхоналарда хавфсиз ва соғлом меҳнат шароитларига риоя қилиниши юзасидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш, меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникаси ишларини яхшилашга қаратилган таклифлар тайёрланади.

2.2.13. Корхоналар касаба уюшма қўмиталарига меҳнат муҳофазаси бўйича жамоатчилик назоратини амалга оширишда, меҳнат муҳофазаси комиссиялари аъзолари ва жамоатчи вакилларни ўқитишида амалий ва услубий ёрдам кўрсатилади.

2.2.14. Иш ҳақидан қарздорлик юзага келганда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгashi раёсатининг қарори билан тасдиқланган “Иш ҳақининг ўз вақтида тўланиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш бўйича касаба уюшма органларининг харакат тартиби”да кўзда тутилган чора-тадбирларнинг амалга оширилишини таъминланади.

2.2.15. Ўрта маҳсус ва касб-хунар таълими муассасаларини тамомлаб биринчи бор ишга кираётган ёшларни ишга қабул қилишда дастлабки синов белгиланмаслиги ва уларни ишдан бўшатишида маҳаллий меҳнат органини хабардор қилиниши шартлиги устидан жамоатчилик назоратини олиб бориш.

2.2.16. Мулқдор ёки унинг манфаатини ифодаловчи орган олдига меҳнат қонунчилигини бузатётган ва мазкур келишувдаги мажбуриятларни

бажармаётган иш берувчилар билан тузилган контрактни бекор қилиш түғрисида таклиф киритилади.

2.2.17. Тармоқ корхоналарда меҳнат ва технологик интизом мустаҳкамланишига, ички меҳнат тартибиға риоя қилинишига ва меҳнат унумдорлигини оширишга кўмаклашилади.

2.2.18. Ёлланма ходимлар онгидаги жамият мулкини сақлаш, моддий бойликлар ва ишлаб чиқариш ресурсларини тежаш тушунчаларини шакллантириш ишларини амалга оширилади.

2.2.19. Меҳнаткашларнинг ижтимоий-иктисодий, ҳукуқий ҳимоясини таъминлаш, меҳнат қонунчилиги, меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик техникиси масалалари бўйича касаба уюшма фаолларининг малакасини ошириш, ўқув семинарлари ва курслари ташкил қилиш ҳамда ўтказиш.

2.2.20. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг VII Курултойи қарорларидан келиб чиқсан ҳолда иш берувчилар билан биргаликда куйидагиларни амалга оширилади:

- бир хил қийматдаги меҳнат учун teng хақ тўлаш принципини амалга оширишга хар томонлама кўмаклашиш;
- ижтимоий йўналтирилган Дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга кўмаклашиш;
- иш берувчилар томонидан иш хақининг кафолатланган энг кам миқдорига оғишмай риоя қилиниши устидан жамоат назоратини ўрнатиш;
- касаначилар, вақтинчалик мавсумий ходимлар, шунингдек ходимларнинг бошқа ижтимоий ночор тоифалари манфаатларини ҳимоя қилиш;
- корхона банкротга учраши ёки қайта ташкил этилиши натижасида бўшаб қолган ходимларнинг ҳукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш.

III. Бўлим. Тарафларнинг биргаликдаги мажбуриятлари.

3.1. Ўзбекистон Республикаси Президенти ташаббуси билан ҳар йили қабул қилинадиган ижтимоий йўналишдаги Давлат дастурларини амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилади ва уларнинг ижросини таъминланади.

3.2. Ижтимоий меҳнат муносабатларини жамоа-шартномавий тартибиға солиш ва меҳнат соҳасидаги ўзаро муносабатларни ижтимоий шерикчилик тамойили асосида ривожлантириш, ўзаро манфаатларни ва teng ҳукуқлиликни ҳурмат қилиш, меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳукуқига оид бошқа меъёрий хужжатларга риоя қилинади.

3.3. Ходимлар ва ишламаётган пенсионерлар учун меҳнат қонунчилиги ва меҳнат ҳукуқига оид бошқа меъёрий хужжатларда ҳамда мазкур келишувда белгиланган ижтимоий имтиёзлар ва кафолатларнинг бажарилишини таъминланади.

3.4. Маънавий-маърифий ва маданий-оқартув ишларини ривожлантириш, турли тадбирлар ишлаб чиқиш, молиялаштириш ва уларни

амалга ошириш, ҳамкорликда маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш масалаларини мувофиқлаштириб борилади.

3.5. Болалар оромгоҳларининг ёзги мавсумга ўз вақтида тайёрланишини ва ёзги соғломлаштириш мавсумини талаб даражасида ўтказилишини таъминлаш. “Худудий электр тармоқлари” АЖ тизимида бўлган ҳамда “Худудий электр тармоқлари” АЖ тизимига кирмаган болалар оромгоҳлари йўлланмалари тўлиқ қийматини қоплаш учун куйидаги микдорларда маблағ ажратилишини кўзда тутилади:

- ягона ижтимоий тўловлар маблағлари ҳисобидан ижтимоий сугурта сметаси баҳосининг - 22,5% микдорида;
- касаба уюшма маблағлари ҳисобидан - ижтимоий сугурта сметаси баҳосининг 25% микдорида;
- ота-оналар бадаллари ҳисобидан - ижтимоий сугурта сметаси баҳосининг 27,5% микдорида;
- қолган қисми корхоналар маблағлари ҳисобидан.

Бунда кам таъминланган ва кўп болали оилалар, боқувчисини йўқотган оилалар фарзандларини ҳамда ногирон-болаларни бепул йўлланмалар билан таъминлаш. Йўлланмалар учун харажатлар касаба уюшмаси қўмиталари ва корхоналарнинг маблағлари ҳисобидан қопланади.

3.6. Куйидаги йўналишлар бўйича ҳамкорликда чоралар кўрилади:

- ходимлар ва улар оилаларининг турмуш даражасини ошириш;
- хавфсиз ва соғлом меҳнат шароитларини яратиш;
- меҳнатни ташкил қилиш ва унга хақ тўлаш тизимини такомиллаштириш.

3.7. Корхоналар, бўлинмалар ва касаба уюшма ташкилотлари раҳбарларини ижтимоий шерикчилик, меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат муносабатларини тартибга солиш масалалари бўйича ўқишлирини ташкил қилинади.

3.8. Ижтимоий йўналтирилган давлат дастурларини амалга ошириш ишларида фаол иштирок этиш, кам таъминланган болали аёлларни, ишлаётган оналарни ижтимоий муҳофаза қилиш ва кўллаб-куватлашнинг қонун ҳужжатларида кўзда тутилган чоралари амалга оширилишини таъминлаш.

3.9. Махаллалардаги ёлғиз кексалар, пенсионерлар, ногиронлар, кам таъминланган ва кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили Наврӯз ва Мустақиллик байрамлари арафасида жойларда ўтказиладиган мақсадли умумхалқ хайрия хашарлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси фармойиши асосида ўтказиладиган хайрия хашарларида фаол иштирок этилади.

3.10. Кам таъминланган ва кўп болали оилалар аъзолари, Чернобил АЭСдаги фалокатни бартараф этиш иштирокчилари, байналминалчи жангчилар, ишлаётган меҳнат фахрийлари ва ногиронларни ҳамда Ўзбекистон Республикаси олдида хизматлари бор шахсларнинг маълум микдорини ҳар йили касаба уюшмалари санаторияларида корхона ҳисобидан бепул соғломлаштирилишини жамоа шартномаларида кўзда тутилади.

3.11. Корхоналарда жамоа шартномаларининг тегишли йилнинг март ойидан кечиктирмай тузилишини таъминланади.

3.12. Корхоналар жамоа шартномаларининг касаба уюшма Республика кенгаши раёсатининг қарори билан тасдиқланган “Жамоа шартномаларининг тармоқ макети”га мувофиқлигини таъминланади.

3.13. Долзарб ижтимоий-иктисодий муаммоларни мухокама қилиш учун тармоқ касаба уюшма фаоллари ва иш берувчилар вакиллари билан давра сұхбатларини ташкил этилади.

3.14. Корхоналарга касаба уюшма аъзоси бўлмаган янги ходимларни ишга қабул қилишда уларга касаба уюшмасига аъзо бўлишликни таклиф этиш ва аъзолик афзалликларини асослаш.

3.15. Касаба уюшмалари ва иш берувчилар бирлашмаларининг қонуний ҳукуқларига риоя этиш, уларнинг қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузилишига ва фаолият юритишига тўсқинлик қилинишига йўл қўймаслик.

3.16. Колл-марказлар, ишонч телефонлари ва виртуал қабулхоналар тармоғини кенгайтириш орқали ижтимоий-мехнат масалалари юзасидан аҳоли билан қайта алоқа механизмини янада такомиллаштирилади.

3.17. Тармоқ ва маҳаллий миқёсларда илмий асосланган меҳнат меъёрларини ишлаб чиқиш учун шарт-шароит яратиш орқали меъёрий негизни ривожлантириш ишларини давом эттирилади.

3.18. Хўжалик субектларини халқаро меҳнат ташкилотининг асос соловчи конвенцияларига риоя этишга доир чоралар тизимини хар йили тахлил қилинади.

3.19. Ягона музокаралар жараёнини тадбиқ этиш мақсадида қуйидагиларни тавсия этилади;

- тармоқ (тариф) келишувини - тегишли йилнинг январ ойидан, корхона ва ташкилотларда жамоа шартномаларини эса - март ойидан кечиктирмай тузишни;

- тармоқ (тариф) келишуви ва жамоа шартномаларини бажариш якунларини касаба уюшмалари ва иш берувчилар ташкилотларининг қўшма мажлисларида, шунингдек, меҳнат жамоалари умумий йиғилиш (конференция)ларда тегишли йилнинг 1 апрелидан кечиктирмасдан кўриб чиқилишини.

IV. Бўлим. Ёшлар учун қўшимча кафолатлар.

4.1. Корхоналар ишида ва ривожланишида ёш мутахассислар иштироки самарасини янада ошириш ҳамда ёшларни ижтимоий ҳимояси масаласи ечимини топиш мақсадида томонлар қуйидагиларга келишиб олдилар:

- халқаро меҳнат ташкилотининг 138 ва 182-сонли Конвенцияларига биноан ишга қабул қилиш учун энг кичик ёшга риоя этиш ҳамда болалар меҳнатининг оғир шаклларини таъкиқлаш юзасидан аниқ мақсадга йўналтирилган ишларни олиб бориш;

- ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча

- чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлашда фаол иштирок этиш;
- ёш мутахассислар кенгашини тузиш, ёш ишчилар ва мутахассислар ўртасида касб маҳорати бўйича танловлар ўтказиш;
 - корхоналарнинг ўзида, зарур ҳолларда эса таълим муассасалари ва ўкув курсларида ёш ходимлар учун касбий тайёргарлик, бошқа касбга ўргатиш, малака ошириш ишларини олиб бориш;
 - ёшларни билим салоҳиятини ошириш мақсадида, уларнинг замонавий билимлар, хорижий тил, компьютер саводхонлигини мукаммал эгаллашларига ўкувлар ўтказиш орқали қўмаклашиш, улардан кадрлар захирасини шакллантириш;
 - корхоналарнинг маблағлари ҳисобидан ёш мутахассислар, ижтимоий кам таъминланган ходимлар тоифасига кирувчиларнинг уй ижара тўловларини тўлаб бериш;
 - бошқарув салоҳиятига эга бўлган иқтидорли ёш ходимларни таркибий бўлинмалар раҳбарлари ва сайланма касаба уюшма органлари раҳбарлари лавозимлари захираларига қабул қилиш амалиёти кенгайтирилишига қўмаклашиш;
 - “Устоз-шогирд” тизимини кенг жорий этиш ва таълим муссасаларини битириб янги ишга қабул қилинган ёшларни малакали ва тажрибали мутахассисларга бириктириб қўйиш ҳамда қўнимлилигини таъминлаш;
 - ёш оиласлар аъзолари бўлган ходимларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш.
 - келишилган шартномалар асосида ўкув ишлари бўйича талабаларнинг малакавий амалиётларини ўтказишга шароит яратиш;
 - талабаларнинг амалиёт дастурини бажаришда етакчи мутахассислар орасидан амалиёт раҳбарларини ажратиш ва зарурий шароитлар яратиш;
- 4.2. Корхоналарда жамоа шартномалари орқали ёшлар учун Мехнат кодексида кўзда тутилган қуидаги кафолатларга риоя этилишини ҳамда имтиёзлар берилишини таъминланади:
- a) ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар учун (135, 143, 144, 202, 203, 214, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246-моддалар);
 - б) ишни таълим билан бирга қўшиб олиб бораётган ходимлар учун (103, 143, 144, 249, 250, 254, 255, 256, 257-моддалар);
 - в) таълим муассасасини битирган ходимлар учун (68, 103-моддалар).
- 4.3. Конун хужжатларига мувофиқ ва мазкур келишув мақсадларида:
- а) 30 ёшдан ошмаган ходимлар **ёшлар** деб ҳисобланадилар;
 - б) олий ёки ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасасини битирган, таълим муассасасини битиргандан сўнг олган ихтисослиги бўйича 3 йил ичida ишга кирган ва маълумоти тўғрисидаги хужжатда кўрсатилган ихтисослиги бўйича ишлаётганига 3 йилдан кўп бўлмаган 30 ёшдан ошмаган ходимлар **ёш мутахассислар** деб ҳисобланадилар;
 - в) эр-хотиннинг иккиси хам 30 ёшдан ошмаган оила ёхуд фарзанд (бола) тарбиялаб вояга етказаётган 30 ёшдан ошмаган ёлғиз отадан ёки ёлғиз онадан

иборат бўлган оилада, шу жумладан никохдан ажралган, бева эркак (бева аёл) ёш оила деб ҳисобланади.

4.4. Иш берувчилар, ўрта маҳсус касб-хунар таълим муассасалари битирувчиларининг хуқуқий саводхонлигини ошириш борасида тизимли ишларни амалга оширади.

4.5. Касб-хунар коллежлари битирувчиларининг ишга жойлаштирилишини ва иш жойларида қўнимлилигини алоҳида назоратга олинади.

4.6. “Худудий электр тармоқлари” АЖ таркибидаги корхоналарда ишлаётган турмуш қурган ёш мутахассисларга яшаш шароитларини яхшилаш учун банклардан кредитлар олиши учун кафил бўлиш ҳамда корхоналарнинг молиявий имкониятларидан келиб чиқиб фоизсиз ссудалар ажратилади.

V. Аёллар меҳнатини тартибга солиш. Аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга бериладиган қўшимча имтиёз ва кафолатлар.

5.1. Тарафлар меҳнат муносабатлари соҳасида камситмаслик, хуқуқ ва имкониятлар тенглиги, тенг аҳамиятли меҳнат учун тенг ҳақ тўлаш принципларига қатъий риоя этишни ўз зиммаларига оладилар.

5.2. Тарафлар аёлларнинг меҳнат хуқуқлари ва ижтимоий кафолатларини таъминлаш борасида Халқаро меҳнат ташкилотининг қўйидаги Конвенцияларига оғишмай риоя этадилар:

“Зўраки ёки мажбурий меҳнат тўғрисида”ги 29-сонли Конвенция;

“Тенг аҳамиятли меҳнат учун эркаклар ва хотин-қызларга тенг ҳақ тўлаш тўғрисида”ги 100-сонли Конвенция;

“Оналикни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги 103-сонли Конвенция;

“Мажбурий меҳнатни тугатиш тўғрисида”ги 105-сонли Конвенция;

“Меҳнат ва иш турлари соҳасида камситишлир тўғрисида”ги 111-сонли Конвенция.

5.3. Аёллар меҳнатини тартибга солиш, аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларнинг ижтимоий-иктисодий манфаатларини ҳимоялаш борасида корхоналарда жамоа шартномалари орқали Меҳнат кодексида кўзда тутилган қўйидаги кафолатларга риоя этилишини ҳамда имтиёзлар берилишини таъминланади:

а) ҳомиладор аёллар учун (78, 84, 143, 224, 228, 229, 231, 233-моддалар);

б) икки ёшга тўлмаган фарзанди бор аёллар учун (143, 227, 234, 236-моддалар);

в) уч ёшгача фарзанди бор аёллар учун (78, 84, 150, 224, 228, 228*, 234, 237-моддалар);

г) ўн икки ёшга тўлмаган икки ва ундан ортиқ фарзанди ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор аёллар учун (150, 232-моддалар);

д) ўн олти ёшга тўлмаган ногирон болани тарбиялаётган ота-онанинг бири (vasiy, ҳомий) учун (230-модда);

е) ўн тўрт ёшга тўлмаган фарзанди ёки ўн олти ёшга тўлмаган ногирон фарзанди бор аёллар учун (68, 144, 228, 229-моддалар);

ж) болаларни онасиз тарбиялаётган шахслар учун (235, 238-моддалар).

5.4. “**8 март халқаро хотин қизлар байрами**” муносабати билан корхоналарда меҳнат қилаётган аёлларга Республикада белгиланган энг кам иш ҳақининг бир баробаригача микдорда бир йўла моддий ёрдам берилади.

5.5. Аёлларни ҳоҳишига кўра туғишгача ва туғишдан кейинги таътиллар тугагандан сўнг уларга икки ёшгача фарзанд тарбияси учун таътил бериш ва шу давр учун қонунчиликда белгиланган тартибда нафақа тўлаш. Фарзанд тарбияси билан боғлиқ таътилда бўлган аёлларга уларнинг ҳоҳишига кўра тўлиқсиз иш вақти белгиланиши мумкин, бунда уларнинг нафақа олиш ҳукуқи сақланиб қолинади.

5.6. Ҳомиладор аёлларнинг декрет таътиллари (туғишгача ва туғишдан кейин) учун корхоналар ҳисобидан хақ тўлаш. (**Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 27 декабрдаги ПҚ-2699 сонли қарори асосида**).

5.7. Бола тарбияси муносабати билан таътилга чиқаётган аёлларга Республикада белгиланган энг кам иш ҳақининг 1,2 баробари микдорида бир йўла моддий ёрдам берилади.

VI. Маданий-маърифий, жисмоний тарбия, соғломлаштириш ва спорт ишлари.

6.1. Иш берувчи вакиллари:

6.1.1. Касаба уюшмаси қўмитасига ўз балансида турган ёки ўзи ижарага олган иншоотлар ва обьектларни, шунингдек дам олишни ташкил этиш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзолари билан маданий-маърифий, жисмоний тарбия ва соғломлаштириш ишларини олиб бориш учун зарур бўлган дам олиш масканларини, болалар-ўсмирлар оромгоҳлари ва бошқа соғломлаштириш оромгоҳларини бепул фойдаланиш учун берилади;

6.2. Маданий-маърифий ишларни яхшилаш учун тарафлар қуйидагиларни ўз зиммасига оладилар:

6.2.1. «Маънавият ва маърифат» хонасини ташкил этиб, уни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши ва Республика Маънавият тарғибот маркази тавсиялари асосида жиҳозлаш, Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари, Мустақиллик йилларида чоп этилган замонавий адабиётлар ҳамда плакатлар, стенд ва техник воситалар билан таъминлаш;

6.2.2. Давлат дастурларини бажариш доирасида таникли фан, адабиёт ва санъат арбоблари, адабиётшунослар, ишлаб чиқариш илғорларини жалб этган ҳолда меҳнаткашлар ва ёшлар ўртасида, турли мавзуларда мазмунли ва қизиқарли учрашувлар ташкил этиш;

6.2.3. Корхона балансидаги кутубхона, маданият уйлари ва саройлари фаолиятини Корхона ҳисобидан янада ривожлантириш, уларни сақлаб туриш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмирлаш ишларини ўtkазиш, жиҳозларини янгилаш, уларда ишловчи ходимлар ойлик маошларини молиялаштириш. Кутубхона ва ахборот-ресурс марказларини янги адабиётлар билан тўлдириш, жамоат ташкилотлари ва жамғармаларни

жалб этган ҳолда, миллий ғоя ва маънавий-маърифий дунёқарашни ўстириш борасида тадбирлар ўтказиш;

6.2.4. Ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида бадиий ҳаваскорликнинг янада ривожланишига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш, уларнинг бўш вақтларини сермазмун ўтказиш, республиканинг тарихий шаҳарларига ва ўз худудларидағи диққатга сазовар жойларга саёҳатларини ўюштириш;

6.2.5. Умумхалқ ва касб байрамларини нишонлаш кунларида касб маҳорати ва бадиий ҳаваскорлик бўйича мусобақа, танлов ҳамда тадбирлар ўюштириш;

6.2.6. Бугунги кунда амалга оширилаётган давлат сиёсатининг устувор йўналишлари, кенг қўламдаги ислоҳатларнинг мазмун-моҳияти, қабул қилинган қонун хужжатлари ва давлат дастурларининг аҳамиятини меҳнаткашларга атрофлича тушунтириш мақсадида ҳар ойда 2 марта «Маънавият соатлари»ни ўтказиб бориш.

6.3. Ўзбекистон Республикасининг “Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида”ги Қонунига биноан ходимлар ва уларнинг оила аъзолари ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш мақсадида тарафлар қуидагиларни ўз зиммасига оладилар:

6.3.1. Жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш учун етарли шароитлар яратиб бериш ҳамда меҳнат жамоасида ходимлар гимнастикасини жорий этиш;

6.3.2. Жамоат ташкилотлари ва жамғармаларни жалб этган ҳолда, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини оммавий спортга, турли спорт секциялари, тўғаракларига жалб этиш ҳамда улар ўртасида спартакиадалар ва спорт турлари бўйича мусобақалар ўюштириш.

6.3.3. Корхоналар балансида бўлган спорт иншоатлари, стадионлар ва майдончаларнинг фаолиятини Корхона маблағлари ҳисобидан янада ривожлантириш, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, жорий ва капитал таъмирлаш, спорт инвентарлари ва жиҳозларни янгилаш;

6.3.4. Спорт федерациялари билан алоқаларни мустаҳкамлаш.

VII. Мулкни хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш соҳасида.

7.1. “Худудий электр тармоқлари” АЖ ва касаба уюшма Республика кенгаши меҳнат жамоалари аъзоларининг хуқуқ ва манфаатлари максимал даражада таъминланишини инобатта олган ҳолда Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари ва меъёрий хужжатларига мувофиқ

тармоқ корхоналарини хусусийлаштириш ва давлат тасарруфидан чиқариш дастурини амалга оширади.

7.2. Акциядорлик жамиятларида овоз берувчи акциялари сони 1% дан кам бўлмаган улушга эга бўлган меҳнат жамоасининг таклифига кўра кузатув кенгаши аъзолигига сайланадиган номзодлар таркибига асосий ишидан озод қилинган касаба уюшма қўмитасининг раислари киритилади.

7.3. Меҳнат жамоасига тегишли бўлган акциялар меҳнат жамоаси умумий йифилиши томонидан тасдиқланган Низомга асосан тақсимланади.

7.4. Хусусийлаштирилаётган корхона меҳнат жамоаси аъзоларига бериладиган имтиёзлар Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисидаги қонун асосида амалга оширилади.

Акциялар учун хақ тўлаш тартибини давлат мулкини тасарруф этишга ваколат берилган орган белгилайди.

VIII. Бўлим. Келишувнинг бажарилишини ташкил қилиш ва назорат қилиш тартиби.

8.1. “Худудий электр тармоқлари” АЖ бошқаруви ва касаба уюшма Республика кенгаши раёсати:

8.1.1. Мазкур келишув ва жамоа шартномаларининг бажарилишини мунтазам равишда назорат қилиб бориш ҳамда юзага келган ижтимоий-иктисодий муаммоларнинг тезкор ҳал қилинишига эришиш мақсадида корхоналарда доимий фаолият кўрсатувчи икки томонлама меҳнат консультациялари комиссияларининг ташкил қилинишини таъминлайдилар.

8.1.2. Заруриятга қараб, лекин йилда камида бир марта келишувнинг бажарилишини “Худудий электр тармоқлари” АЖ бошқаруви ва касаба уюшма Республика кенгаши раёсати қўшма мажлисларида муҳокама қилиб боришади, ушбу масала бўйича тармоқ тизимидағи корхоналар раҳбарлар ҳамда масъулларнинг ҳисботларини эшитадилар.

8.1.3. Келишувда кўзда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида бажарилишини назорат қилишади, камчиликлар ва тадбирларни бажармаслик фактлари аниқланганда томонларни хабардор қиласди ва камчиликларни бартараф қилиш бўйича тегишли чоралар кўрилишини талаб қиласдилар.

8.1.4. Зарурат туғилганда ва факат ўзаро келишилгандан кейингина ушбу келишувга томонлар олдин қабул қилган мажбуриятларнинг бажарилишига тўсқинлик қилмайдиган қўшимчалар ва ўзгартиришлар киритадилар.

8.2. Келишувни бажаришда томонлар ўртасида юзага келувчи баҳсли масалалар келишув комиссияси томонидан ҳал қилинади.

8.3. Келишувда кўзда тутилган мажбуриятларни бажармаган ёки тўлик бажармаган масъул мансабдор шахсларга нисбатан амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда чора кўрилади.

8.4. Томонлар таркибий тузилишида ўзгаришлар ёки қайта тузилишлар юз берган ҳолда тегишли органлар уларнинг хукукий ворисларини аниклайдилар ва ворислар ушбу келишувни бажаришга мажбурдирлар.

8.5. Келишувни тузган томонлар уни барча меҳнат жамоаларига ва касаба уюшма органларига етказишни тъминлайдилар.

8.6. Келишувни бажарилиши бўйича жавобгарлик “Худудий электр тармоклари” АЖ бошқаруви раиси ва касаба уюшма Республика кенгаши раиси ҳамда келишувдаги муайян тадбирлар бажарилиши учун масъул бўлган мансабдор шахслар зиммасига юклатилади.

8.7. Мазкур келишув томонлар имзолаган кундан бошлаб кучга киради ва янги келишув қабул килингунга кадар амал қиласди.

“Худудий электр тармоклари”

**Акциядорлик жамияти
бошқаруви раиси**

У.М.Мустафоев

**Ўзбекистон энергетика ходимлари
касаба уюшма Республика**

Кенгаши раиси

К.Кирғизалиев

“Худудий электр тармоклари” акциядорлик жамиятидан

Р.О.Райимов

Бошқарув раисининг биринчи
ўринбосари, комиссия ҳамраиси

А.А.Аскarov

Бошқарув раисининг ўринбосари,
комиссия аъзоси

Х.Ж. Алламурадов

Юриспруденция ва методология
хизмати бошлиғи, комиссия аъзоси

В.Х.Примкулов

Марказий бухгалтерия ва молия
бошқармаси бошлиғи, комиссия аъзоси

М.Н.Муйдинов

Иктисадий таҳлил бошқармаси
бошлиғи, комиссия аъзоси

Д.М.Эркаев

Марказий бухгалтерия ва молия
бошқармаси бошлиғи ўринбосари,
комиссия аъзоси

Касаба уюшма Республика Кенгашидан:

С.С.Тухтаев

Республика кенгаши раиси ўринбосари,
комиссия ҳамраиси

Б.У.Абдуллаев

Республика кенгаши раис
маслаҳатчиси, комиссия аъзоси

С.С.Сайдмахмудов

Республика кенгаши бош мутахассиси,
комиссия аъзоси

О.А.Мирзаев

Республика кенгаши бош мутахассиси,
комиссия аъзоси

Х.К.Рашидова

Республика кенгаши мутахассиси,
комиссия аъзоси

Г.М.Абидова

Республика кенгаши бош хисобчиси,
комиссия аъзоси